Lausunto

Työ- ja elinkeinoministeriö
Energiaosasto
Teollisuusneuvos Juhani Tirkkonen

YMPÄRISTÖVALIOKUNNAN ASIANTUNTIJAKUULEMINEN 6.10.2020

Asia: U 11/2020 vp (Eurooppalainen ilmastolaki)

Tausta

Komissio on 23.9.2020 antanut muutetun ehdotuksen eurooppalaiseksi ilmastolaiksi. Ympäristöneuvoston puheenjohtajan tavoitteena on saavuttaa asiasta neuvoston yleisnäkemys 23.10.2020 pidettävässä ympäristöneuvoston kokouksessa.

Ilmastolakiin on tarkoitus sisällyttää EU:n uusi ilmastotavoite vuodelle 2030. Komissio on valmistellut 2030-tavoitteesta vaikutustenarvioinnin sekä tehnyt 17.9.2020 ehdotuksen EU:n päästövähennystavoitteen nostamiseksi nykyisestä vähintään 40 %:sta vähintään 55 %:in vuoteen 1990 verrattuna. Komissio teki samalla ehdotuksen, jolla muutetaan komission ehdotusta ilmastolaiksi siten, että siihen sisällytetään edellä mainittu ehdotus 2030-tavoitteen korottamisesta.

Työ- ja elinkeinoministeriön näkemykset

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää tärkeänä, että EU tekee päätöksen vuoden 2030 tavoitteen nostosta mahdollisimman pian, jotta korotettu tavoite voidaan ilmoittaa EU:n uutena sitoumuksena Pariisin sopimuksen mukaisesti sopimuksen sihteeristölle vuoden 2020 aikana. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää hyvänä komission esitystä siitä, että korotettu tavoite sisällytetään neuvoteltavana olevaan ilmastolakiin ja asetetaan ilmastolailla oikeudellisesti sitovaksi velvoitteeksi. EU:n päästövähennystavoitteita koskevassa päätöksenteossa tulee kunnioittaa EU:n perussopimuksissa määriteltyjä toimielinten rooleja ja päätöksentekoa koskevia sääntöjä sekä toimielinten välisen tasapainon periaatetta. Päästövähennystavoitteiden tehokkaan toimeenpanon kannalta on tärkeää pyrkiä saamaan niille mahdollisimman laaja tuki jäsenvaltioiden keskuudessa.

Valtioneuvosto katsoo, että EU:n ilmastotavoitteiden kunnianhimon tulee Pariisin sopimuksen mukaisesti kasvaa ajan myötä kohti ilmastoneutraaliutta vuonna 2050. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että vuoden 2050 ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamiseksi asetetaan tarvittavat välitavoitteet, niiden toteutumista ja riittävyyttä tarkastellaan tieteellisen tiedon pohjalta sekä tarvittaessa tavoitetta tiukennetaan viiden vuoden välein Pariisin sopimuksen mukaisesti. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että muutetut päästövähennysvelvoitteet olisivat toiminnanharjoittajien tiedossa mahdollisimman

varhaisessa vaiheessa. Edellä kuvattu menettely täydentäisi vuosien 2030 ja 2040 tavoitteiden asettamista ja olisi yhteensopiva Pariisin sopimuksen mukaisten tarkastelujen ja osapuolille asetettujen velvoitteiden kanssa. Valtioneuvoston näkemyksen mukaan asetukseen voidaan myös sisällyttää erillinen säännös asetuksen uudelleentarkastelusta.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää hyvänä, että komission ehdotus delegoiduin säädöksin määriteltävästä kehityspolusta, korvataan asetukseen otettavilla säännöksillä välitavoitteista ja niiden asettamisesta. Valtioneuvosto voi hyväksyä säännökset kehityspolusta, jolla tuetaan komissiota ilmastoneutraaliuden toteutumisen seurannassa. Kehityspolun tulee olla indikatiivinen tai sen on oltava muulla tavoin joustava, jotta muuttuneet olosuhteet voidaan tarpeen mukaan ottaa huomioon.

Työ- ja elinkeinoministeriö muistuttaa, että kaikkien jäsenvaltioiden tulee tehdä osansa EU:n ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamiseksi. Jotta EU:n yhteinen tavoite ilmastoneutraaliudesta voidaan saavuttaa, tulisi kaikkien jäsenvaltioiden pyrkiä ilmastoneutraaliuteen viimeistään vuoteen 2050 mennessä. Ilmastoneutraaliuden saavuttaminen vuoteen 2050 mennessä voitaisiin myös asettaa ilmastolaissa velvoitteeksi jokaiselle jäsenvaltiolle.